

Yttrande

2018-10-30

Näringsdepartementet
Regeringskansliet

Handläggare:
Hanna Ridefelt

Dnr: 2018-02085

En utvecklad översiktsplanering - Del 1: Att underlätta efterföljande planering

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) har uppmanats att yttra sig över rubricerat ärende.

Formas svar utgår utifrån myndighetens roll som finansär av forskning för hållbar utveckling.

Sammanfattning av Formas synpunkter

Formas ställer sig i huvudsak positivt till de förslag som presenteras gällande att översiktsplanen inte ska vara bindande, att en planeringstrategi ska antas av kommunfullmäktige för varje mandatperiod och att tydligare regler bör utformas för när översiktsplanen ska anses vara aktuell. Formas är också positivt till utredningens förslag att kraven på översiktsplanen bör förtydligas gällande syfte och innehåll och att detta ska ta sin utgångspunkt i Boverkets förslag till översiktsplansmodell (ÖP-modell).

- Formas är mycket positivt till förslaget om att standardiserade och digitala översiktsplaner ska tillhandahållas i en nationell plattform.
- Formas anser dock att den del av utredningen som handlar om ändringar i kravet på att redovisa översiktsplanens konsekvenser till att redovisa *väsentliga konsekvenser* behöver fördjupas och förtydligas (avsnitt 9.1.10 Översiktsplanens konsekvenser)

Formas synpunkter gällande avsnitt 9.2 En digital översiktsplan

Utredningen föreslår att Lantmäteriets uppdrag om nationellt tillhandahållande av digitala kommunala detaljplaner även ska omfatta att nationellt tillhandahålla digitala översiktsplaner. Utredningen föreslår att en plattform utvecklas i samråd med Boverket och att standard för digital översiktsplan utvecklas. **Formas ser mycket positivt på förslaget att standardiserade digitala översiktsplaner tillhandahålls nationellt i en gemensam plattform.** Det skulle skapa ett viktigt mervärde för planeringsforskningen och annan relaterad forskning att få enkel digital åtkomst till aktuella standardiserade översiktsplaner. Formas anser att de digitala översiktsplanerna bör tillhandahållas som öppna data, det vill säga fritt tillgängliga och fria att använda. Detta är viktigt för att möjliggöra enkel åtkomst för universitet, högskola, forskningsinstitut och andra myndigheter med forskningsuppdrag.

Formas synpunkter om förslaget i avsnitt 9.1.10 Översiktsplanens konsekvenser

Formas anser att det är önskvärt med en fördjupad analys av utredningens förslag om att *kravet att översiktsplanen ska utformas så att konsekvenserna av den tydligt framgår* istället ska begränsas till att planen ska redovisa de *väsentliga* konsekvenserna. En viktig aspekt av översiktsplaneringen är att det möjliggör en samordnad långsiktig planering för hållbar utveckling där många olika intressen och behov vägs samman, därför är det också viktigt hur kraven utformas gällande konsekvenserna av en översiktsplan. Formas anser därför att det behöver **förtydligas vad väsentliga konsekvenser kan innebära** (vilken slags konsekvenser, för vem eller vad). **Formas föreslår att kravet gällande de väsentliga konsekvenserna bör förtydligas utifrån ett hållbarhetsperspektiv**, som även bör inkludera konsekvenser utöver miljöbalkens krav på strategiska miljöbedömningar, regionala planer, program och mål samt den nationella strategin för fysisk planering (ej beslutad). **Formas föreslår att utredningen involverar svenska planeringsforskare för att utveckla den delen av förslaget.**

Exempel på projekt som utredningen kan ha nytta av:

- *Land Plan - Metoder som integrerar hållbarhet i kommunal planering.* Sveriges Geotekniska Institut.
- *Sociala värden i skogslandskap: Definitioner, kartering och integrering i rumslig planering.* Sveriges lantbruksuniversitet.
- *Vattenresursplanering för urban-regional utveckling.* Kungliga tekniska högskolan.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingrid Petersson efter föredragning av forskningssekreterare Hanna Ridefelt.

Ingrid Petersson

Hanna Ridefelt